

נועם השבת

260 תמוז תש"פ

יו"ל בעיה"ק נתיבות תוב"א

ד"ר

זמן קיץ -

הפטרה: "והיה שארית" [ספכה]

פרשת בלק

24 סדר היום...

איפה רואים טוב יותר...

שואלים כל העולם, כיצד יתכן שאדם רשע כזה פחות שבפחותים, בלעם הרשע, זוכה להשראת השכינה?

אומר על כך **החידושי הרי"ם:** בלעם אומר על עצמו "נאום בלעם... ונאום הגבר שתום העין" [במדבר כד, ג], ולכאורה תמוה - מדוע מתגאה בלעם בהיותו שתום עין? ולא זו בלבד, אלא שהתרגום מבאר במקום: "דשפיר חזי", שפרושו: רואה טוב, על אף שהמשמעות הפשוטה היא שהוא אינו רואה, ויש להבין מפני מה?

אלא שהתשובה היא כך, שאדם טמא כבלעם הרשע, אשר כל הרמ"ח והס"ה שלו היו טמאים לחלוטין, אין לו איבר אחד שבו יכולה להיות השראת השכינה.

ואיפה באמת שרתה השכינה על בלעם? - באיבר היחיד שבו לא חטא... דהיינו: **באותה עין שבה לא ראה...**

והואיל ושם התאפשרה השראת השכינה, לכן מציג בלעם את עצמו כגבר שתום העין,

וזה הביאור בתרגום המסביר שבאותו מקום שבו אינו מסוגל לראות שם הוא רואה באופן הטוב והאמיתי ביותר ושם חלה עליו רוח הנבואה...

תשובה דומה אמר פעם יהודי לחייל נאצי במחנה ההשמדה בגרמניה. היה זה כאשר הציג החייל הנאצי לפניו תוספת אוכל [אולי עוד מנה דלוחה של קליפות תפוז...]. ואמר לו שיש לו עין אחת מזכוכית ואם יצליח להבחין איזו משתי העיניים היא העין הזכוכית, יתן לו את האוכל, ואם לא - יירה בו מייד למוות.

הציץ היהודי רגע אחד לתוך עיניו ומיד קבע כי העין השמאלית היא העין מזכוכית. "איך ידעת?" התעניין החייל הנאצי? "פשוט מאוד, פה ראיתי יותר אנושיות", הסביר לו היהודי...

להצלחת עם ישראל: גם אני! מקבל על עצמי שלא לדבר כלל!!! בשעת התפילה וקריאת התורה"

העלון מוקדש לעילוי נשמת אבי איש החסד ה"ה מיכאל בן רבקה ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.

אצלם זקנן שנייה עשרים וארבעה יום

בתוך חדר האוכל היה שיש מבריק והשולחנות היו מלאים במעדנים, אבל ליד הצלחות ישבו אנשים רזים ונראו מתים למחצה. "למה הם לא אוכלים?" התפלא פלוני, ולאחר רגע הבין - כל אחד מן היושבים שם החזיק מזלג שארכו שני מטרים וחצי, ובלתי אפשרי היה להכניס אותו לפה.

משם המשיך המלאך ופנה לגן עדן. מבחוץ היה נראה הכל אותו דבר. היו שם מדשאות, פארקים ומזרקות. גם חדר האוכל היה דומה למדי: כל איש החזיק בידו מזלג באורך שני מטרים וחצי, אבל למרות זאת, שם האנשים היו נראים מדושני עונג.

עוד רגע והתעלומה התבררה - בגן עדן האכיל כל אדם את השני...

אנשי הגהינום הם בעלי עין רעה ואינם יכולים לסבול שהשני יהנה מהם, לכן הם מוכנים למות ובלבד שלא לספק הנאה כלשהי לזולת, אך האנשים בגן עדן הם בעלי עין טובה ונהנים לגרום טובה לזולתם.

מכאן, שהן את הגהינום והן את גן העדן לא הקב"ה מייצר לאדם - אלא הוא עצמו מייצר לעצמו.

צאו וראו כמה טוב למי שהוא מתלמידי אברהם אבינו: מי שיש לו עין טובה והוא מפרגן לשני - טוב לו כשלשני טוב, ולעומתו מי שיש לו עין רעה, רוח גבוהה ונפש רחבה - תמיד לא טוב לו והוא סובל כשלשני טוב.

שעת לימוד תורה בשבת שווה x 1,000 !!!

עילוי נשמת: מיכאל בן רבקה, ברוך בן אסתר, שמחה בת היגט מרגלית, שושנה בת אסתר, יהודית בת לינה, יוסף בן איטה, שמעון בן סוליקה, יקוט בת חנה, דב בן יהודית **ת.נ.צ.ב.ה. עם שאר נפטרי ישראל, אמן לרפ"ש:** חיה בת נחמה בתיה סאסי בן חנה, פינחס בן אסתר, דוד חי בן דימנאה **בתחש"ל:** מוריה מרים בת אורה שמחה, חתונה בת עליזה. **לוח"ג:** יוסף אית'אל בן מניקה רחל נחמה, משה בן שמחה **והנחלת:** לאה בת אורה, שלמה בן רחל, שילת בת לאה, שילה בן לאה, עילאי בן נחמה, ישראל בן ציפורה.

הגאון רבי אליהו מני מחברון זי"ע (ה' תמוז תרנ"ט)

מגדולי רבני עיראק, רבה הראשי של חברון וממנהיגי יהדות ספרד בדורות האחרונים. נולד בבגדד למשפחה מיוחסת מגזע דוד המלך, ומכאן שם משפחתם ברמז מפני רדיפות הגויים: "מני- מגזע נין ישי". למד אצל רבי עובדיה סומך ולימים נשא את אחות רבו.

לאחר שעלה ארצה, השתקע תחילה בירושלים ועבר לחברון שם התקבל לרבנות העיר. במשך 14 שנה לא קיבל שכר והיה חותם: "משרת עיר הקודש חברון לשם יחוד קודשא בריך הוא", אך כשגדלה משפחתו נאלץ לקבל שכר. הותיר אחריו ספרים רבים וחלקם נותרו בכתב יד. ספריתו העשירה העברה לישיבת "פורת יוסף" בירושלים, אך למרבה הצער הכל עלה באש במאורעות תש"ח.

כל ימיו שקד על התורה עד שכהו יעניו לעת זקנתו. הדבר ציערו מאד כי נמנע ממנו להגות בתורה כאשר חשקה נפשו. נעשה לו נס ואל ביתו הגיע אדם בלתי מוכר לבוש כערבי עובד אדמה, והוא ריפא את עינו בשלושה ימים. ביקש הרב לשלם למיטיבו, אך הוא נעלם ועקבותיו לא נודעו.

בעלייתו ארצה התנפל עליו שודד ודרש את כל כספו שצבר ממכירת נכסיו בבגדד והעמידו בסכנת מוות. לפתע הפך השודד את עורו והתעניין אם אחי אשתו הוא הצורף בבגדד. כשנענה בחיוב, שיחררם לחופשי וסיפר כי בצעירותו הזדקק לכסף ורק איש זה הלוח לו ואז נשבע להחזיר לו טובה. רבי אליהו נולד בחודש תמוז ונפטר בחודש זה בן 81 וימיו מלאים תורה.

ואלה המשפטים

"הגה"צ ר' אלימלך בידרמן)
"לפני שאוכלים בשר צריך לבדוק את ההשגחה, לפני שאוכלים את הלב צריך לבדוק את ההשגחה פרטית..."

חידוש בפרשה
"לא תלך עמהם, לא תאור את העם" [כב-יב]

בדרך שאדם רוצה לילך - מוליכין אותו...

הקשה רבינו עובדיה ספורנו זצ"ל, מדוע רצה הקב"ה שבלעם לא ילך עמהם - אלא שלבסוף הסכים?

משום **ש"בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו,"** אף לאובדנו! - אדרבא שילך ולא יקלל ויתרבה בכך כבוד שמים!

ותייץ שאף בלא לקלל יכול בלעם להזיק בעינו הרעה, כדרך שמצינו: "נתן עינו בו ועשאו גל של עצמות". ומוטב היה שישאר בביתו...

בלב פיה וחזקת!

זמני שבת:
כניסת שבת - 19:21
צאת שבת - 20:31
ר"ת - 21:15

הזמנים לפי אופק נתיבות
גם אתה יכול להיות מוכה הרבים!!!
באפשרותך לקבל את העלון במייל מדי שבוע ולהדפיס כמה עותקים שתרצה ולהפיץ לחבריך ולזכות גם אותם בד"ת לשולחן שבת:
Sh606marom@gmail.com

השעון האטומי...

נא להכיר: ניס"ט אף-1.

זה השעון המדוייק ביותר בעולם. הוא עשוי מצדיום, ומושב בניס"ט - ראשי תיבות של "המכון הלאומי למדע וטכנולוגיה" אשר בקולורדו שבארה"ב. השעון הזה נהנה ממעמד בינלאומי. לפי המדידה שלו, נקבע הזמן המדוייק בכל כדור הארץ! צדיום היא מתכת בצבע לבן כסף, ואחת מתכונותיה המיוחדות היא שהיא נוזל בטמפרטורה רגילה של בית.

הצדיום אינו נמצא בדרך כלל בטבע, והוא התגלה בבדיקת מטעדה בידי בונז וקירכהוף במאה ה-91. גרם אחד של צדיום מספיק כדי להניע שעון אטומי במשך שנה שלימה. מפיקים אותו מגרניט. ולמי שדואג - זה אינו חומר רדיו-אקטיבי.

שעון הצדיום הוא אכן המדוייק מכל שעוני העולם. יש בסך הכל שני דגמים כאלו, האמריקני והצרפתי, הנמצא בפריז. הגרסה האחרונה שלו נחשב למדוייקת אפילו יותר מזו שקדמה לה. וזו, שנקראה "ניסט 7", נחשבה ב-1993 לטובה בעולם כולו.

ההבדלים בין שני השעונים נמדדים ביחידות כה זעירות עד שאיש מאיתנו לא ירגיש בהן. לפי שעון הצדיום, שניה אחת שקולה כנגד 9,077,136,291 תנודות של אטום הצדיום. השעון מדוייק במידה כזו, שהוא לא יטעה בשניה אחת במשך 20 מיליון שנה!!! [לשם השוואה].

אוצר הפלאות

בעלי החיים אינם מדברים

משום כבוד הבריות...

במעלה יתירה חנן אותנו היוצר מעל שאר כל בעלי חיים, שלאדם יש את כח הדיבור, מה שאין לשאר כל בעלי חיים, ובטעם לזה איתא במדרש במדבר רבה: "חס הקדוש ברוך הוא על כבודן של בריות ויודע צרכן, וסתם פי הבהמה שאילו היתה מדברת לא היו יכולין לשעבדה ולעמוד בה, שזו [אתונו של בלעם] הטפשת שבהמה, וזה חכם שבחכמים [בלעם], כיון שדברה לא היה יכול לעמוד בה".

ביאור נפלא בדברי המדרש מובא בספר 'ברכת פרץ' להגאון בעל 'קהילות יעקב' זצ"ל וזה לשונו: "וצריך ביאור למה באמת היה דיבור של הבהמה קשה יותר מדיבורו של אנשים אשר לא היו יכולים לעמוד בה. והפשוט הוא, לפי שבהמה אילו היתה מדברת היתה מדברת רק את האמת כמו שהוא, כי אין לה שכל לשקר ולהעלים משהו, ובהטחת האמת כמו שהוא אי אפשר לעמוד".

למה יש הרבה לקוחות...

פעם התלונן יהודי אחד בפני הרה"ק רבי מאיר יחיאל מאוסטרובצה זיע"א: "רשתי חנות מאבי. בימיו היא הכניסה רווחים יפים ואילו עתה אין לי פרנסה ממנה".

שאלו הרבי: "מה אתה עושה בחנות כשאינ קונים?".

השיב האישי: "אני קורא עיתון".

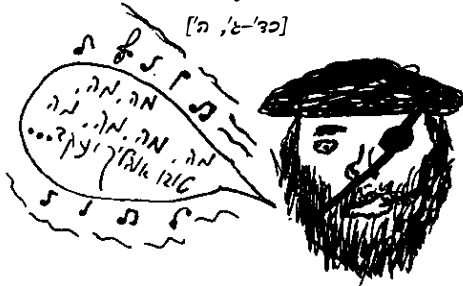
אמר לו: "כשהלך אביך לחנות נטל עמו ספר קודש כדי ללמוד בכל רגע של פנאי. הרה הדבר ליצר הרע ומהר לשלוח אליו לקוחות כדי להפריעו מלימודו. אך אתה הקורא עיתון, אין יצר הרע שולח אליך לקוחות, כי מה אכפת לו אם תבלה את זמנך בקריאה?".

חפש ברשי"

בהקשר למה אומר רש"י בפרשה "והיו עיניך רואות את מוריך?"

ציור בפרשה...

**"וישמע ישראל ויאמר נאלץ זשעס
נא זעור ונאלץ הגזר שתאן
העין... מה טולא אלהיך יעקב
משכנותיך ישראל"**

דון יצחק אברבנאל...

לפני יותר כחמש שמאות שנה היה חי רבינו דון יצחק אברבנאל זצ"ל שהיה שר האוצר במדינת פורטוגל.

"שליחי הייתי בביתי, בית והון נחלת אבות, בית מלא ברכת ה' בליסבון המהוללה", כתב לימים.

הוא היה איש אמונו של המלך אלפונסו ויועצם של שריו. אך כשעלה בנו לשלטון, העליל הבן - המלך החדש על השרים כי זממו להסגירו ביד מלך ספרד, ומיד אח"כ הוא הרג את המשנה למלך ושאר השרים נמלטו על נפשם והמלך החדש החרים את כל רכושם.

גם בדון יצחק אברבנאל חשד המלך החדש כי גם הוא נתן ידו למזימה [שלא היתה ולא נבראה] בהיותו איש סודם של השרים ושלח לקרוא לו שיבוא לארמונו מיד.

בדרכו הזהירו אותו מקורביו שהמלך מבקש להורגו והוא נמלט על נפשו לעיר קשטיליה שבמדינת ספרד. המלך כעס וזעם, והחרים את רכושו.

את נחמתו מצא רבינו יצחק דון בלימוד ספרי התנ"ך בעיון מעמיק ושומעי ליקחו הפצירו בו שיעלה שיעוריו על הכתב. וכך זכינו אנו עד היום לסדרת ספריו הנפלאים.

לא ארכו הימים ויהודי ספרד עצמם הועמדו בפני הברירה הגורלית: להמיר דתם או לגלות מן המדינה בחוסר כל.

מעטים כשלו בניסיון והיו לאנוסים, המשיכו לקיים מצוות בסתר ומשנתפסו הועלו על המוקד.

הרוב הגדול נטל את מקל הנדודים וגלה לארצות - למרוקו, לוונציה שבאיטליה, לטורקיה וגם לארץ ישראל.

שאלו שומעי ליקחו את רבם, הגאון דון יצחק אברבנאל: היכן רמוזה גזירה נוראה זו בתורה, המתות אכזריות בשם הצלב?

ענה ואמר: רמוז הדבר בפרשת בלק, בנבואתו של בלעם, שאמר: "אוי מי יחיה משומו אל". הכוונה לאותו אדם, הנוצרי ימ"ש שעשה עצמו לאלוה,

ויהיו יהודים שיחשבו להציל עצמם בהסתפחם לדתו - והכתוב מעיד: "אוי, מי יחיה משומו אל", הם חושפים עצמם לאימת הבלהות ולעיניהם הבולשות של שליחי האינקביזיציה, לעינויי התופת במרתפיה ולמדורות האוטו-דה-פה...

חייב אדם להשלים פרשיותיו עם הציבור שנייס מקרא ואחד תרגום!

